

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om försök med nödcentraler.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

Under försöket med nödcentraler har det kommit fram att bestämmelserna om tystnadsplikt och behandling av personuppgifter begränsar möjligheterna för den jourhavande personal som deltar i alarmeringen att utföra ett ändamålsenligt och effektivt arbete. Ett sådant arbete har varit en av avsikterna med försöket.

I denna proposition föreslås att lagen om försök med nödcentraler kompletteras med bestämmelser om personregister och behandlingen av personuppgifter så, att jourhavande vid nödcentralerna har samma befogenhet att vidta alla åtgärder som hänför sig till

alarmering av hjälp oberoende av om nödmeddelandet förutsätter åtgärder från brand- och räddningsväsendets eller polisens sida eller om det gäller andra uppgifter som hänför sig till nödcentralerna. Frågan gäller särskilt möjligheten att få uppgifter från vissa av polisens register samt identifieringsuppgifter gällande telefonanslutningar.

Det föreslås dessutom att i lagen tas in bestämmelser om personregister som förs av nödcentralerna samt om tystnadsplikt.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge	3
2. Föreslagna ändringar	4
3. Propositionens verkningar	5
4. Beredningen av propositionen	5
5. Samband med andra proposition	5
DETALJMOTIVERING	6
1. Lagförslaget	6
2. Ikraftträdande	8
3. Lagstiftningsordning	8
LAGFÖRSLAG	8
Lag om ändring av lagen om försök med nödcentraler	8

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Lagen om försök med nödcentraler (1257/1993) trädde i kraft den 1 januari 1994. Genom den förordning (1532/1995) som gavs med stöd av lagen bestämdes att försöket skulle börja den 1 april 1996 och avslutas den 31 mars 2001 med Jyväskylä, Joensuu, Salo och Ylivieska som center. Syftet med försöket med nödcentraler är att få erfarenheter av om det är ändamålsenligt och ekonomiskt att permanent sammanslå de centrala myndigheternas nödcentralverksamhet i hela landet. Lagen om försök med nödcentraler har ändrats genom lagen om upphävande av 7 § lagen om försök med nödcentraler (179/1996).

Om försöksnödcentralernas uppgifter föreskrivs i 2 och 4 § lagen om försök med nödcentraler och i förordningen om försök med nödcentraler. En försöksnödcentral skall sköta uppgifter som ankommer på brand- och räddningsväsendets, polisens och social- och hälsovårdsväsendets alarmerings- och kommunikationscentraler samt delta i mottagandet och vidarebefordrandet av sjöräddningstjänstens meddelanden om farosituationer. Till försöksnödcentralerna har således överförts uppgifter som enligt lagen om brand- och räddningsväsendet hör till kretsalarmeringscentralerna samt den verksamhet som hör till social- och hälsovårdsväsendets och polisens alarmeringscentraler. Nödcentralerna har dessutom beredskap att från allmänheten ta emot meddelanden om farliga situationer som hör till sjöräddningstjänsten och som kommer via det allmänna nödnumret. En nödcentral skall bedöma hjälpbehovet på basis av meddelandena och anhållandena om hjälp samt andra tillgängliga uppgifter och larma tillräcklig hjälp om detta anses nödvändigt. Kännetecknande för de olika enheternas samarbete är att utöver brandkåren alarmeras alltid i praktiken också sjuktransporten och polisen. Nödcentralen ger anvisningar till både den hjälpbehövande och räddningsenheten. Nödcentralen skall stöda

och och bistå räddnings- och hjälpverksamheten samt stöda och bistå polisen genom att tillhandahålla nödvändig information.

Personalen vid försöksnödcentralerna består främst av personal från kretsalarmeringscentralerna som dragits in och personal som flyttats från jouruppgifter inom polisen. De personalgrupper som tjänstgör inom jouruppgifter vid nödcentralerna är i olika ställning då det gäller rätten att få uppgifter och tystnadsplikt beroende av om de kommer från kretsalarmeringscentralerna eller jouruppgifter inom polisen. Endast polismän som anges i polisförordningen har rätt att få uppgifter från polisens personregister. I övrigt finns det inte någon orsak då det gäller ledning av polisverksamheten att polismän deltar i nödcentraljourer.

I polisverksamheten innebär alarmering i regel att man får de grunduppgifter som behövs för att sätta igång verksamheten. Dessutom måste man under fältverksamheten kontrollera vissa saker. Dessa kan gälla efterlysningsregistret, registret över efterspanade motorfordon m.fl.

Det är nödvändigt att räddningsenheterna får information om tekniska uppgifter gällande byggnader och anordningar som inverkar på hur räddningsuppgiften genomförs. I all alarmeringsverksamhet bör enheterna informeras om kända faromoment som hänför sig till arbetarskyddet och som kan vara antingen tekniska eller gälla oberäkneliga personer.

Det faktum att olika myndighetsinstanser som deltar i verksamheten med försöksnödcentraler har olika rätt att använda personregistren utgör ett hinder för att personalen vid nödcentralerna skall kunna sköta sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. På grund av bestämmelserna måste det numera alltid vid nödcentralerna finnas en jourhavande som är i polismans ställning. Detta motsvarar inte syftet med försöket. Då försöket inleddes räknade man att det skulle leda till inbesparingar bl.a. tack vare centraliserad planering

och verställighet och att det system som utvecklades skulle fungera effektivt med mindre personal än de nuvarande kretsalarmeringscentralerna och polisens alarmeringscentraler tillsammans. I fråga om polisen beräknades inbesparingar uppstå endast om personalen vid nödcentralerna kan sköta de uppgifter som polisen sköter vid sidan om de nuvarande alarmeringscentralerna.

Enligt 50 § telemarknadslagen (396/1997) har teleföretag rätt att till myndigheter som tar emot nödmeddelanden lämna identifieringsuppgifter om den anslutning från vilken meddelandet har kommit. Detta innebär anslutningsnumret, installeringsadressen för anslutningen och dess innehavare samt den stödstation som en mobilteleapparat använder. Bestämmelsen har skrivits i en sådan form att den ger teleföretaget rätt att ge en uppgift, men inte alarmeringsmyndigheten rätt att få den. Bestämmelsen har tolkats även så att uppgifter kan ges på basis av en enskild förfrågan trots att alarmeringsmyndigheterna för effektivisering av beredskapen borde ha telefonabonnemangsregistret i elektronisk form eller få det med hjälp av teknisk direktanvändning.

Lagen om försök med nödcentraler saknar bestämmelser om tysnadsplikt och personregister. Eftersom nödcentralerna är en självständig myndighet i fråga om databehandlingen är det nödvändigt att föreskriva särskilt om denna helhet.

2. Föreslagna ändringar

En effektiv verksamhet vid nödcentralerna förutsätter att nödcentralpersonalen, som representerar olika verksamhetsområden, kan användas på enhetliga grunder. En nödcentral förmedlar nödmeddelanden samt fungerar som en enhet för informationstjänst och kommunikation. För effektivisering av verksamheten föreslås att i lagen om försök med nödcentraler tas in bestämmelser som förenhetligar tillgången på information och användningen av personregister i samband därmed.

Avsikten med förslaget är inte att uppnå en sådan situation där jourhavande vid en nödcentral skulle ha rätt att läsa alla polisens egna personregister eller alla sådana personregister som polisen har tillgång till. Även inom polisförvaltningen är användningen av register bunden till en polismans tjänsteppgifter. Det är fråga om användning av de

register som är viktigast med tanke på nödcentralernas verksamhet. Om registren och de uppgifter som man får ur dem föreskrivs i detalj. I övrigt skulle nuvarande praxis kvarstå; endast en polisman som har rätt till uppgifter på grund av sin tjänstställning kan få sådana uppgifter. Motsvarande begränsning skulle gälla dataregistren inom övriga förvaltningsområden. I samband med beredningen har utretts om det finns behov av att kunna få uppgifter om en persons hållsotillstånd till en olycksplats om personen själv inte kan ge sitt medgivande. Erfarenheterna har visat att sådana uppgifter vanligen inte är särskilt viktiga. Dessutom är det svårt att få fram sådana uppgifter och omöjligt att trygga datasäkerheten.

Med undantag för försöksnödcentralerna kommer lagförslaget inte att öka antalet instanser som får rätt till information. Det vore inte möjligt att använda korsgående information mellan de organisationer som ansvarar för alarmeringsuppgifterna och som nödcentralen förmedlar uppdrag till i större utsträckning än vad som inom ramen för de nuvarande bestämmelserna är möjligt då det gäller information myndigheterna emellan. Polisen kommer t.ex. fortfarande, i enlighet med de bestämmelser som gäller polisens personregister, att ha endast begränsade möjligheter att meddela registeruppgifter till räddningsmyndigheterna eller socialvårdsmyndigheterna.

Med tanke på uppföljningen bör uppgifter gällande nödmeddelandena och alarm kunna arkiveras i personregistren. För nödcentralernas del gäller informationen närmast huruvida nödmeddelandena har tagits emot på ett sakenligt sätt och om snabba och rätta åtgärder har vidtagits. Till denna del skall nödcentralerna själva se till att ett register byggs upp och förs. Dessutom skall nödcentralerna för olika parter kunna registrera sådana uppgifter om eventuella risker gällande skyddet i arbetet som det vore svårt att på ett tekniskt ändamålsenligt sätt snabbt få fram i de olika verksamhetsområdenas dataregister. I detta datasystem skulle ingå uppgifter om uppföljning av situationen, alarm som förmedlats via signalanordningar, statistik, system för telefonidentifiering och lokalisering som baserar sig på elektronisk karta.

Försöksnödcentralen kan få feedback från fältet beträffande en uppgift som centralen har börjat genomföra. Till den del informationen inte gäller nödcentralen utan den

myndighet som utfört uppgiften bör informationen överföras till den enhet som för myndighetens register. Varje myndighet skall själv registrera informationen, vilket betyder att nödcentralen kan få fram informationen även nästa gång. Den direkta bearbetningen och kompletteringen av registren bör inte skötas av nödcentralerna, som i så fall borde känna till alla bestämmelser som gäller de enskilda myndigheterna. I ifrågavarande fall sker dataöverföringen omedelbart, varför nödcentralen inte ens tillfälligt behöver upprätthålla något register. Det här avsedda förfarandet är i allmänhet inte så viktigt eftersom enheten på fältet kan ge informationen direkt till registerföraren inom det egna verksamhetsområdet. I vissa fall kan dock dataöverföring till polisens och räddningsmyndigheternas datasystem komma i fråga.

Om personregister föreskrivs för polisens del i lagen om polisens personregister (509/1995) samt i den förordning om polisens personregister (1116/1995) som givits med stöd av lagen. Lagen om polisens personregister har ändrats genom lag 4/1998, som trädde i kraft den 1 oktober 1998 genom förordning 709/1998.

Syftet med försöksnödcentralerna är att de utgående från bestämmelserna eller de uppdrag som de fått skall fungera inom en myndighets verksamhetsområdet som en särskild mottagare av nödmeddelanden, trots att nödcentralen ur förvaltningssynvinkel är en självständig helhet. Bestämmelserna om mottagande och överlämnande av information bör därför vara så utformade att de motsvarar en situation där verksamhetsområdets myndighet har en egen enhet för mottagande av nödmeddelanden. I lagförslaget ingår för nödcentralernas del bestämmelser om rätt att få och överlämna uppgifter som om detta skedde inom en och samma myndighetsinstans.

För att trygga mottagandet av nödmeddelanden och effektivisering av alarmeringen föreslås att nödcentralernas rätt att använda i telemarknadslagen avsedda teleföretags abonnentregister effektivieras genom bestämmelsen om rätt att snabbt få information.

Det föreslås att de kompletterande bestämmelserna gällande överlämnande av information tas in i lagen om försök med nödcentraler. Det är motiverat att samla procedurbestämmelserna i en och samma lag eftersom det är fråga om en temporär författning.

3. Propositionens verkningar

Propositionen har inte några särskilda verkningar i fråga om ekonomi eller personal, eftersom försöket med nödcentraler fortskrider i föreskriven ordning. Lagändringen skapar dock möjligheter att i samband med arbetsskiftsarrangemangen använda personalen på ett mera ändamålsenligt sätt. Lagändringen gör det möjligt att övergå till enhetliga arbetsrutiner i nödcentralerna och utbilda personalen för mera omfattande uppgifter.

Det är, med tanke på verksamhetens samhälleliga betydelse, motiverat att telefonbonnenternas identifikationsuppgifter är avgiftsfria för nödcentralerna. Dessutom föranleder den tekniska anslutningen inte några särskilda kostnader för teleföretagen.

4. Beredningen av propositionen

Projektet med nödcentraler inleddes våren 1993. Redan 1989 behandlades i en arbetsgrupp i anslutning till en justering av alarmeringskretsindelningen arrangemang gällande tekniken för informationsförmedling och kostnaderna för dem, och år 1990 behandlades samverkan mellan brand- och räddningsväsendet och polisen samt möjligheterna att samordna deras verksamheter. Ett preliminärt utkast gällande nödcentralprojektet utarbetades. På grund av dataombudsmannens utlåtande om lagutkastet gällande försöket med nödcentraler beslöt man utreda frågorna om dataskyddet i anslutning till nödcentralerna separat.

Enligt förordningen om försök med nödcentraler har inrikesministeriet till sin hjälp en ledningsgrupp vars uppgift är att samordna myndigheternas verksamhet. Ledningsgruppens medlemmar representerar räddningsförvaltningen, polisförvaltningen, gränsbevakningsväsendet och social- och hälsovårdsförvaltningen. Ledningsgruppen tillsatte en arbetsgrupp som fick i uppdrag att bereda ärendet. I arbetsgruppen ingår representanter för inrikesministeriets räddnings- och polisavdelning samt försöksnödcentralerna. Försöksnödcentralerna har följt de funktionella svårigheter som en begränsad användning av registren har föranlett. Ledningsgruppen anser förslaget till ändring av lagen vara motiverat.

Utlåtande om lagförslaget begärdes av inrikesministeriets räddnings- och polisavdel-

ning, staben för gränsbevakningsväsendet, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, trafikministeriet och dataombudsmannen.

5. Samband med andra proposition

I den regeringsproposition med förslag till lag om räddningsväsendet (RP 76/1998 rd) som för närvarande behandlas i riksdagen ingår förslag till personregister för rädd-

ningsväsendet. Riksdagen behandlar också regeringens proposition med förslag till lag om offentlighet i myndigheterna verksamhet och till vissa lagar som har samband med den (RP 30/1998 rd), vars syfte är att revidera offentlighetslagstiftningen, samt regeringens proposition med förslag till personuppgiftslag (RP 96/1998 rd) som föreslås ersätta den nuvarande personregisterlagen (471/1987).

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

5 a §. Försöksnödcentralens uppgifter om centralens interna verksamhet samt mottagandet av nödmeddelanden, alarmering och alarmerade verksamhetsenheter, förs in i ett personregister vid nödcentralen. I registret lagras också sådana uppgifter som är nödvändiga med tanke på skyddet i arbetet vid verksamhetsenheterna och som det är svårt att hitta i myndigheternas olika register samt som bör vara gemensamma för alla alarmeringsmyndigheter.

Uppgifterna om faror kan gälla t.ex. ett fordon eller en plats där det finns oberäkneliga eller farliga personer eller gälla den farliga personen själv. Faran kan bestå i sjuklig aggressivitet eller gälla en farligt smittsam sjukdom. Andra faromoment kan vara t.ex. tekniska anordningar som i samband med en olycka blir explosiva eller risk för ras. I brist på exaktare uppgifter kan man för identifiering av ett mål eller en person använda mera generella uppgifter, som signalement eller smeknamn, eller, i fråga om fordon, märke och färg. Informationssökningen bör kunna genomföras inte bara på basis av ett namn utan också på grundval av adress, en bils registreringsnummer osv.

En förutsättning för att arbetet på fältet skall vara tryggt är att man kan utnyttja uppgifterna om faror. Främjandet av skyddet i arbetet utgör samtidigt grunden för registreringen, bevarandet och lämnandet av uppgifter. Informationen är av den typen att den måste vara ajour, vilket innebär att man fastställer uppehållstiden för uppgifterna så, att den motsvarar behovet. Utgångspunk-

ten är att uppehållstiden är kort. Det är möjligt att förlänga uppehållstiden om man har kunnat kontrollera att uppgifterna stämmer och det finns motiverade skäl att fortsätta uppehållningen. Motiverat skäl kan vara t.ex. att det är svårt att i praktiken kontrollera uppgifterna. Uppgifterna om faror innebär dock inte att åtgärder vidtas på ett aggressivt sätt utan tvärtom att man förhåller sig mera finkänsligt till situationen.

Uppgifter om en enskild individs hälsotillstånd kan såsom känsliga uppgifter enligt 11 § i den föreslagna personuppgiftslagen registreras endast när uppgifterna är nödvändiga för utförandet av alarmeringsuppgiften. Då härmed avses t.ex. sådant hot mot skyddet i arbetet som en farlig sjukdom utgör är det inte möjligt att registrera sådana detaljerade uppgifter om hälsotillståndet som hänför sig till sjuktransporten.

En nödcentral liksom även andra myndigheter kan ha större behov av att föra statistik och delta i uppföljningen än vad de uppgifter som förs in i ett personregister ger möjligheter till. Insamlandet av uppgifter för sådana ändamål kan ordnas på ett sätt som inte förutsätter registrering av personuppgifter.

5 b §. I denna paragraf föreslås att jourhavande vid en försöksnödcentral skall ha rätt att få de uppgifter som behövs för uppdrag som anges i lag eller förordning. Jourhavande skulle således för att säkerställa förberedelserna för ett uppdrag som hör till polisens verksamhetsområde samt skyddet i arbetet eller för att bistå verksamhetsenheten ha rätt att direkt ur polisens personregister få behövliga uppgifter för vidarebefordran till den

enhet som utför uppdraget.

Uppgifterna skulle gälla endast de av polisens register som är viktigast med tanke på alarmeringen och biståndet, kompletterade med vissa register som hör till vägtrafikens datasystem. Register som kan komma i fråga gäller efterlysta personer eller personer som meddelats reseförbud, egendom som förlorats på grund av brott eller som polisen tagit hand om eller som försvunnit eller som innehafvs av person som försvunnit, signalementet på personer som misstänks för brott, farliga objekt eller farliga eller oberäkneliga personer, försvunna personer och okända avlidna, stulna eller annars efterlysta fordon och registerplåtar eller efterlysta personer eller personer under uppsikt som rör sig med motorfordon. Uppgifterna om fordon finns både i polisväsendets och vägtrafikens datasystem.

På samma sätt skulle en jourhavande vid en nödcentral vid alarmering av brandkåren kunna använda de kommunala register som förs över alarmering av brandkåren och brandkårens åtgärder samt över övervakningen. Uppgifter gällande sjuktransport, akutvård eller socialvård har inte lika stor betydelse och därför ingår inte heller i lagförslaget något förslag om rätt att få dessa uppgifter.

En jourhavande skall ha rätt att få dessa uppgifter endast för att kunna utföra ett uppdrag som ankommer på nödcentralen, dvs. för att fatta beslut om alarm samt för att larma och bistå en fältenhet. Principen är att uppgifterna förmedlas endast sektorsvis från registerföraren till fältenheten. Trots att det praktiska samarbetet ökar kommer polis-, räddnings- och socialväsendet fortfarande att vara självständiga i fältarbetet så, att uppgifter inte i större utsträckning än för närvarande överförs korsvis. Det föreslås att en i förvaltningsområdeshänseende begränsad användning ordnas så, att om behövliga begränsningar föreskrivs i en 5 c §, som gäller överlämnande av uppgifter och tystnadsplikt.

För effektivisering av verksamhetsmöjligheterna för nödcentralerna föreslås samtidigt att det närmare föreskrivs om dessas rätt att använda teleföretagens abonnentregister. Motsvarande förslag ingår i 43 § lagen om räddningsväsendet, vilken lag som bäst behandlas i riksdagen.

Rätt till en enskild uppgift med hjälp av teknisk anslutning skapar eventuellt möjligheter till en mera omfattande genomgång av

registret. Detta fenomen kan begränsas genom tekniska lösningar t.ex. så, att tillgången på uppgifter baseras på sökord. Sökordet kan vara t.ex. ett namn, en adress, ett telefonnummer eller ett fordon. För att jourhavande vid en nödcentral skall kunna skaffa fram de uppgifter som fältenheten behöver måste han ha en användarkod som ger tillträde till dataregistret.

Öppnandet av anslutningen förutsätter att systemets dataskydd utreds på förhand. Den som får uppgifterna skall i första hand dra försorg om systemlösningar som hänför sig härtil. Den som överlåter uppgifterna och som ansvarar för sekretessen kan öppna anslutningen först när han har fått en säkerhetsutredning av mottagaren.

5 c §. Tystnadsplikten gäller uppgifter som anges i lag. I fråga om försöksnödcentraler är det skäl att föreskriva om detta särskilt, eftersom jourhavande i sin tjänst kommer att få sekretessbelagda uppgifter från olika personregister, i samband med nödmeddelande eller som feedback från en enhet som varit i alarmeringsuppdrag. Det föreslås att tystnadsplikten skall gälla också enskilda affärs- eller yrkeshemligheter eller andra motsvarande faktorer som gäller privat näringsverksamhet, om ett avslöjande av uppgiften skulle försäkra ekonomisk förlust för näringsidkaren. Tystnadsplikten föreslås gälla också sådana uppgifter om ekonomisk ställning, personliga förhållanden eller hälsotillstånd i fråga om vilka den offentliga lagstiftningen är splittrad eller bristfällig. Av motsvarande orsak bör föreskrivas att var och en som tar emot information, privatpersoner medräknade, har tystnadsplikt. En privatperson kan få en sekretessbelagd uppgift t.ex. för tryggnad av hans egen säkerhet.

Enligt den föreslagna bestämmelsen har jourhavande vid en nödcentral rätt att överlämna uppgifter som han erhållit till den enhet som han alarmerat inom verksamhetsområdet. Det betyder t.ex. att en sekretessbelagd uppgift ur polisens personregister får överlåtas endast till polisens verksamhetsenheter. Nödcentralens uppgifter om faromoment bör dock kunna överlämnas till alla verksamhetsenheter. I enlighet härmed kan en nödcentral ge varje enhet sådana uppgifter om farliga personer eller objekt som erhållits ur polisens signalementregister. Tystnadsplikten utgör inte heller något hinder för att till utomstående ge behövliga uppgifter för skyddande av liv och hälsa.

En försöksnödcentral befinner sig i fråga om de olika alarmeringsmyndigheternas telekommunikation i en skärningspunkt så, att man beroende på uppgifterna inom förvaltningsområdet kan förutsätta att den information som kommer från fältenheten förmedlas också uppåt och att informationen på så vis stannar inom förvaltningsområdet. Det föreslås att sekretessbelagda uppgifter som erhållits vid utförandet av en alarmeringsuppgift skall få överlämnas endast till den förvaltningsenhet vars uppgift är att sköta registerföringen inom förvaltningsområdet i fråga. Alla registerförare skall sköta registerföringen på det sätt som bestämmelserna gällande ifrågavarande register förutsätter. Telekommunikation av denna typ har inte särskilt stor betydelse, i synnerhet inte inom räddnings- eller socialväsendet eller hälsovården. Polisens uppdragsregister över nödmeddelanden och åtgärder som vidtagits skulle dock till största delen basera sig på nödcentralens informationsförmedling. Nödcentralen bör lämna de uppgifter som skall överföras utan dröjsmål, i praktiken inom ungefär ett dygn.

2. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och

blivit stadfäst, och den skulle gälla lika länge som lagen om försök med nödcentraler. Om man efter försöket återgår till de gamla verksamhetsformerna skall uppbevarandet av nödcentralernas personregister ordnas så, att de eventuella uppgifter om verksamhetsområdet som finns i registren arkiveras eller fördelas på de enheter som fortsätter verksamheten. Arkiveringen av nödcentralernas registeruppgifter skulle ankomma på inrikesministeriet. Om verksamheten fortsätter enligt de nya arrangemangen tas i den nya lagen in också bestämmelser om personregistren.

3. Lagstiftningsordning

Bestämmelserna i den nya lagen ger, i fråga om skyddet för personuppgifter, rätt att ingripa i de grundläggande rättigheterna gällande integritet, som anges i 8 § i regeringsformen. Då enligt den nämnda paragrafen genom lag föreskrivs närmare om skydd för personuppgifter förutsätter inte bestämmelserna om personregister och behandlingen av personuppgifter att lagen behandlas i den ordning som 67 § riksdagsordningen föreskriver.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om försök med nödcentraler

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 17 december 1993 om försök med nödcentraler (1257/1993) nya 5a, 5b och 5c § samt en nyt mellanrubrik före 5a § som följer:

Nödcentralens personregister och behandlingen av personuppgifter

5 a §

En försöksnödcentral kan som registeransvarig upprätthålla personregister för registrering av sådana uppgifter som gäller mottagande av nödmeddelanden, alarmering av enheter samt andra i 2 § avsedda uppgifter eller uppgifter som föreskrivs i en förordning som utfärdats med stöd av 4 och 6 §.

I registret får införas namnet på dem som

lämnar och mottar ett nödmeddelande, sättet på vilket meddelandet lämnats och meddelandets innehåll jämte telefonidentifierings- och adressuppgifter samt bandningar av nödmeddelandet eller tekniska upptagningar av motsvarande slag, namn och adress på den som avses i nödmeddelandet samt specificerade uppgifter om objektet jämte ägarens eller innehavarens namn och adress. Åtgärder som den alarmerade enheten har vidtagit får registreras för uppföljning och bedömning till den del det är nödvändigt

med tanke på nödcentralens verksamhet. I registret kan dessutom införas uppgifter som behövs med tanke på skydd i arbetet såsom huruvida objektet eller personen är farlig eller oberäknelig. Uppgifter som avses i 11 § 3 och 4 punkten personuppgiftslagen (/) får insamlas och registreras när det är nödvändigt med tanke på en enskild uppgift som den alarmerade verksamhetsenheten skall utföra. Specificerade identifieringsuppgifter om objektet samt en persons namn och adress och andra motsvarande identifieringsuppgifter får registreras när det behövs med tanke på skydd i arbetet.

Uppgifterna skall utplånas ur personregistret när de inte längre är nödvändiga med tanke på användningsändamålet, dock senast två år från mottagandet av nödmeddelandet eller kontrollerandet av uppgifterna, om inte annat följer av grundad anledning som hänför sig till försöksnödcentralens uppgifter.

5 b §

En anställd vid en försöksnödcentral har vid utförandet av uppgifter som ålagts nödcentralen rätt att, utan hinder av sekretessbestämmelserna, för att säkerställa de förberedande åtgärderna och skyddet i arbetet i anslutning till alarmeringsuppdraget eller för att stöda den alarmerade enheten avgiftsfritt få följande uppgifter av andra myndigheter:

1) uppgifter ur det brottsanmälningssindex, det efterlysningsregister, det identifieringsregister, det egendomsregister, det signalementsregister samt det register för förmedling av meddelanden vilka utgör delregister inom det datasystem för polisärenden som anges i 1 a § lagen om polisens personregister (509/1995),

2) uppgifter ur det vapentillståndsregister samt det ordningsmannaregister som utgör delregister inom det datasystem för förvaltningsärenden som anges i 1 b § lagen om polisens personregister,

3) uppgifter ur det i 3 § lagen om ett datasystem för vägtrafiken (819/1989) angivna fordonsregistret samt, till den del det fråga är om uppgifter gällande körrätt och trafik-tillstånd, körkortsregistret,

4) uppgifter ur alarmerings- och åtgärdsregister som kommunens räddningsmyndighet för i fråga om alarmering av räddningsenheter och de åtgärder som dessa vidtagit samt ur de övervakningsregister som nämnda myndighet för i fråga om övervakning och kontroll av brandsäkerheten, samt

5) av teleföretag som avses i 4 § telemarknadslagen (396/1997) identifieringsuppgifter om den anslutning från vilken nödmeddelandet har sänts.

Rätten att få uppgifter ur polisens personregister och ur datasystemet för vägtrafiken är i fråga om uppgiftsinnehållet och användningsändamålet begränsad på det sätt som bestäms om polismans rätt att få och använda uppgifter. På motsvarande sätt gäller rätten att få uppgifter ur en räddningsmyndighets datasystem endast sådana uppgifter som är nödvändiga för alarmering och bistående av en räddningsenhet. Uppgifterna kan överlämnas med hjälp av sådan teknisk anslutning som kan öppnas endast under förutsättning att försöksnödcentralen tillställer den som lämnar uppgiften en utredning över systemet, särskilt med hänsyn till data-sekretessen och datasäkerheten.

5 c §

En anställd vid en försöksnödcentral får inte på ett sätt som inte hör till skötseln av nödcentralens uppgifter utnyttja eller utan tillstånd yppa sådan information som han fått i sitt uppdrag och som

1) är sekretessbelagd enligt lag,
2) gäller privat affärs- eller yrkeshemlighet, eller annan liknande information om en enskilds näringsverksamhet, om yppandet skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren,

3) gäller en persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning, eller

4) gäller en persons hälsotillstånd eller personliga förhållanden.

Ovan i 5 a och 5 b § avsedd information kan utan hinder av bestämmelserna om tystnadsplikt lämnas ut till en polis- eller räddningsenhet eller en annan verksamhetsenhet som nödcentralen har alarmerat eller för vilken informationen på enhetens begäran har skaffats. Information som nödcentralen har fått med stöd av 5 b § 1—3 punkten får lämnas ut endast till polisens verksamhetsenheter. På motsvarande sätt får information som mottagits med stöd av 5 b § 4 punkten lämnas endast till räddningsväsendets verksamhetsenheter.

Om utlämnande i övrigt av sekretessbelagd information till myndigheter eller andra organ som sköter offentliga uppgifter bestäms genom lag. Den information från polisens verksamhetsenheter som försöksnödcentralen tar emot angående utförandet av en alarme-

ringsuppgift kan lämnas ut till den polismyndighet som är registeransvarig för ifrågavarande personregister. Likaså kan från räddningsväsendets verksamhetsenheter mottagen information lämnas ut till räddningsmyndighetens registeransvarige. Tystnadsplikten utgör inget hinder för att yppa sådan information som i enskilda fall är nödvändig för skyddande av liv och hälsa eller för undvikande av betydande miljö- eller egendomsskada. Om tystnadsplikt för den som mottar informationen gäller då vad som bestäms i 1 mom.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt denna paragraf döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § strafflagen (39/1889), om inte gärningen skall bestraffas enligt 40 kap. 5 § strafflagen.

Denna lag träder i kraft den   och är i kraft enligt vad som bestäms om verksamheten med försöksnödcentraler i 6 § lagen om försök med nödcentraler.

Om inte annat bestäms om avslutande av försöket med nödcentraler översänds uppgifterna i nödcentralernas personregister, specificerade enligt uppdrag, till de myndigheter som övertar ansvaret för mottagandet av nödmeddelanden och alarmeringen av verksamhetsenheter samt arkiveras dessa uppgifter till den del de gäller försöksnödcentralerna på det sätt som inrikesministeriet föreskriver med stöd av bestämmelserna om arkivering.

Helsingfors den 23 oktober 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Inrikesminister *Jan-Erik Enestam*